

ما و طالبان؛ نقش حکومت در قدرتمند شدن گروه طالبان

سرمقاله

مردم و بن بست اصلاحات نظام انتخاباتی

حفیظ الله زکی

وضعیت کشور را اگر بر معیار قانون و قانون گرایي به سنجش بگیریم می بینیم که قانون در بالاترین سطح و در مهمترین مسایل ملی آشکارا نقض شده است. حکومت وحدت ملی بر مبنای قانون اساسی به وجود نیامده است. پارلمان به صورت غیر قانونی کار می کند. پس قوانینی را که به تصویب می رسانند، غیر قانونی است. شوراها و ولسوالی تشکیل نشده است و... وقتی قوانین از سوی کسانی که ناظر بر حسن اجرای قوانین و پاسدار قانون در این کشور است، نادیده گرفته شود، انتظار قانون پذیری از دیگران خطا و جهالت محض به حساب می آید. این یک واقعیت است که مردم صدها سال را در بی قانونی زیسته و قانون به معنای واقعی کلمه یا وجود نداشته و یا ناعادلانه و تبعیض آمیز بوده است. قانونی که که دست تعدادی را تا انجام بزرگترین جنایات ها و خیانت های ملی باز گذاشته و جنبه فعالیت عده ای دیگر را حتا از محدوده آزادی های شخصی و خانوادگی نیز تنگ تر کرده بود.

رفتارهای فراقانونی و یا قانون شکنانه به قدری زیاد بوده که حیثیت و وجهه قانون به عنوان یک سند مهم و مورد احترام عموم شهروندان کشور، آسیب دیده و از منظر اجتماعی اهمیت خود را از دست داده بود.

پانزده سال است که در پرتو قانون اساسی جدید می خواهیم قانون را مسأله یانه و برابر بر همه اعضای جامعه تطبیق نماییم؛ پانزده سال است که می خواهیم همه شهروندان در برابر قانون مساوی و برابر باشند و پانزده سال است که تلاش می کنیم در سایه یک نظام نسبتا عادلانه و دموکراتیک رفتارهای خود را قانونمند سازیم.

طبیعی است که مدت مزبور برای تغییر در هنجارها و رفتارهای اجتماعی کافی نیست و این امر نیازمند یک استراتژی دوامدار و اصلاح طلبانه ای است که باید با عزم و اراده عمومی تقویت و نهادینه گردد.

بنا بر این به سادگی می توانیم نتیجه بگیریم که رسوبات فرهنگ سیاسی گذشته در فضای نا مطمئن و ناپایدار سیاسی نه تنها از بین نرفته که بن مایه های آن تا اعماق لایه های جامعه نفوذ و رسوخ کرده و کارکرد همه شبکه های اجتماعی را تحت تأثیر قرار داده است. از اینرو گفته می توانیم که نگرانی های موجود در مورد پروسه انتخابات جدی است و چنانچه پیشاپیش تدابیر احتیاطی و نظارتی لازم در نظر گرفته نشود، ممکن است کل پروسه از لحاظ قانونی زیر سوال برود.

پروسه های دموکراتیک و روند قانونمندسازی جامعه در افغانستان به دلیل جدید بودن و مواجه بودن با خطرات و چالش های گوناگون سیاسی، اقتصادی و فرهنگی، بسیار آسیب پذیر و شکننده می باشد، و به همین دلیل باید نهایت دقت، احتیاط و ظرافت سیاسی و اجتماعی به کار گرفته شود، تا شیشه اعتماد مردم نسبت به دولت و کمیسیون های مسؤول درز بر ندارد و اگر نه ترمیم آن علاوه بر هزینه های سنگین مالی، مدت های طولانی دیگر ما را به عقب بر خواهد گرداند.

غلیظ بودن مسائلی چون قوم گرایی، سمت گرایی و گروه گرایی و غلبه منافع شخصی بر منافع عمومی و گستره فساد در همه ادارات دولتی، انواع تقلب، دخالت ها و دست اندازی ها را در پروسه انتخابات قطعی می سازد.

در انتخابات ریاست جمهوری پندام ترین انتخابات دنیا را به نام خود رقم زدیم. وسعت تقلب به حدی بود که صحت و سلامت انتخابات را زیر سؤال برد و اختلافات اجتماعی را به اوج رساند. کمیسیون های انتخاباتی که می باید از سلامت و عادلانه بودن انتخابات برای مردم اطمینان می دادند؛ از سوی مردم متهم به جعل، تقلب و جانبداری از یکی از کاندیدا گردید.

به این خاطر در توافقنامه سیاسی حکومت، روی اصلاحات انتخاباتی به عنوان تضمین سلامت انتخابات آینده، تأکید صورت گرفت. اما این اصلاحات مدتی است که با بن بست مواجه شده است. پارلمان فرامین تقنینی رییس جمهور را رد کرده و به این ترتیب راه اصلاحات را در عمل بسته است. آیا فرمان تقنینی جدید رییس جمهور این بار معجزه خواهد کرد و از این بن بست عبور خواهد داد؟

در شش ماه نخست سال ۲۰۱۶، ۵۱۰۰ غیرنظامی در افغانستان کشته شده اند. گروه طالبان از ماه جنوری تا آخر ماه می ۲۰۱۶ موفق به گسترش قلمرو خود شده اند. براساس گزارش سیگار و نیروهای ناتو در افغانستان: حکومت افغانستان در ماه جنوری بر ۷۰ در خاک این کشور کنترل داشتند اما در اواخر ماه می ۲۰۱۶ افغانستان تنها بر ۶۵.۵ درصد خاک افغانستان کنترل خود را حفظ نموده است. دو رویداد سهمگین در کابل اتفاق افتاد. رویداد اول انفجار در اجتماع تظاهرات کنندگان از ۸۰ نفر کشته و صدها نفر زخمی شدند. رویداد دیگر، حمله بر هوئل نورت گیت بود. همه این فاکت ها نشانگر این است که هم گروه طالبان و هم داعش در افغانستان قدرتمندتر شده اند و تهدید جدی برای امنیت این کشور به حساب می آید.

با وخیم تر شدن اوضاع امنیتی در کشور ایالات متحده آمریکا تصمیم گرفت که تعدادی از سربازانش را در افغانستان حفظ کند و در عین حال، صلاحیت زدن نیز به این سربازان داده شده است. کمک های نظامی و مالی کشورهای عضو ناتو به افغانستان یکی دیگر از مواردی است که نشان می دهد که جامعه جهانی افغانستان را تنها نمی گذارد. اما، بسا وجود ادامه کمک ها و حضور نیروهای بین المللی در افغانستان وضعیت شکننده است. یکی از دلایل قدرتمند شدن گروه طالبان نوع برخورد وضعیت حکومت مرکزی با این گروه بوده است. از سال ۱۳۸۹ که شورای عالی صلح ایجاد شد سیاست ما در قبال این گروه تغییر نمود. ما به جای سرکوب این گروه همواره تلاش نمودیم تا آن ها را به میز مذاکره بکشانیم. با وجود اینکه آن ها خواست حکومت را مبنی بر مذاکره نگتسو رد نمودند اما، حکومت تغییری در سیاست خود به وجود نیاورد. بسیاری از زندانیان این گروه را از زندان ها آزاد نمودند. برای بسیاری از سران گروه طالبان اجازه سفر را دادند. این سیاست بدون شک

رحیم حمیدی

نشان از موضع ضعف حکومت افغانستان در قبال این گروه بود. ایالات متحده آمریکا و بسیاری از کشورهای کمک کننده به افغانستان به نوعی از سیاست حکومت حمایت و استقبال نمود. اما، نتیجه آن سیاست ها را امروز شاهدیم. حکومت آزاد سازی زندانیان طالبان صفوف جنگی آن ها را تقویت بخشید و به بسیاری از نیروهای این گروه روحیه داد. اجازه سفر یافتن سران گروه طالبان موجب آن شد تا این گروه بتواند به شکل آزادانه با حامیان گذشته خود ارتباط برقرار نموده و یکبار دیگر، زمینه های کمک مالی و نظامی آن ها را فراهم کند.

با شکل گیری حکومت وحدت ملی اما، سیاست قبلی ادامه یافت. تلاش های زیادی به منظور متقاعد کردن پاکستان در همکاری با مسائل امنیتی افغانستان صورت گرفت اما، در نهایت منتج به شکست شد. گفتگو رد نمودند اما، حکومت تغییری در سیاست خود به وجود نیاورد. بسیاری از زندانیان این گروه را از زندان ها آزاد نمودند. برای بسیاری از سران گروه طالبان اجازه سفر را دادند. این سیاست بدون شک

سخنرانی خود در پارلمان کشور برخی از گروه طالبان را دشمن مردم و حکومت افغانستان خواند. او به صورت مشخص به شبکه حقانی اشاره نمود. سخنان رئیس جمهور به خوبی نشان می دهد که او همچنان به صورت ابهام آمیز با گروه طالبان برخورد می کند و همچنان چشم امیدی به پیوستن این گروه به حکومت افغانستان دارد. نتیجه آن سردرگمی در میدان جنگ است. نیروهای امنیتی کشور در مواجه با گروه طالبان تصمیم قاطع گرفته نمی توانند. زیرا، برای آن ها گروه طالبان هم دوست است و دشمن. این مسئله جنگ را برای نیروهای امنیتی با دشواری زیاد مواجه نموده است. بنابراین، از دلایل اساسی و بنیادی قدرتمند شدن گروه طالبان سیاست حکومت در قبال این گروه است.

ما همواره پاکستان را متهم نموده ایم که این کشور تروریستان را به تروریست خوب و بد تقسیم می کند. واقعیت امر این است که ما نیز برای سال های متعددی چنین کاری را نموده ایم. ما نیز القاعده یک تروریست بد بوده است اما، گروه طالبان

در یک مقطع زمانی بد و در مقطع زمانی دیگر خوب بوده است. در حالی که هیچ تفاوت بنیادی میان گروه طالبان و شبکه القاعده و یا دیگر گروه های تروریستی وجود ندارد. اگر شبکه القاعده غیرنظامیان را می کشد گروه طالبان نیز چنین کاری را نموده است و می کند. این نشان می دهد که تفاوت اساسی میان حکومت افغانستان و حکومت پاکستان وجود ندارد. هر دو به گونه ای میان تروریسم خوب و بد تفکیک قائل است. خطاب قرار دادن گروه طالبان با نام های مخالف مسلح دولت، مخالف سیاسی حکومت و یا برادران ناراضی در واقع نشان از تفکیک قائل شدن حکومت در میان گروه های تروریستی است.

در واقع، مخالف سیاسی خواندن گروه طالبان منجر به مشروعبیت بخشیدن به این گروه و قبول کردن بسیاری از فعالیت های این گروه می باشد. کاری که حکومت افغانستان بدون محاسبه نتایج آن انجام داده است. سیاست های کنونی حکومت افغانستان در میان یک و نیم دهه و جنگ در افغانستان دارد. یک و نیم دهه

آیا تذکره الکترونیکی توزیع خواهد شد؟

مهدی مدبر

طرف مقابل ببذیرد؛ اولی یا دومی؟ آیا طرف مشکوک نمی شود که چرا این فرد دوتا تذکره تابعیت دارد؟ در صورتیکه این طرح بپذیرفته و اجرایی گردد، یکی دیگر از معجزات حکومت وحدت ملی خواهد بود و یکبار دیگر بودجه و هزینه ملت را در یک راه اندازی کنند تا از سوی روند توسعه و انکشاف کشور رو به رشد باشد و از سوی دیگر زمینه کارآفرینی برای شهروندان کشور فراهم گردد و آنها مجبور نشوند که تن به مهاجرت های غیرقانونی بدهند. اما حکومت همواره گفته است که برای ایجاد چنین پروژه های بودجه در اختیار ندارد، اما حالا دیده می شود که آنها برای یک طرح غیر معقول، می توانند بودجه و تمویل کننده پیدا کنند و به راحتی از گفتگو بر سر مرحله اجرایی این طرح حرف بزنند. این گونه کارها نشان می دهد که حکومت واقعا صادقانه نمی خواهد پاسخ پرسش های شهروندان کشور را بدهد و هر کدام از دو شریک قدرت تلاش دارند تا یک پروسه ملی را بنام خود رقم بزنند و در سایه آن تبلیغات سیاسی شان را بکنند.

تذکره چاپ شود و توزیع گردد؟ سخنگوی ریاست جمهوری دربارہ طرح ریاست تمویل کنندگان این پروسه نیز طرح آنها را قبول کرده است و احتمالا پول مصارف چاپ کارت دوم را نیز می پردازند، حالا اگر کسی عقل سالم داشته باشد و بیرسد که چه ضرورت دارد که شما دوتا کارت بخاطر درج هویت یک نفر چاپ کنید و بودجه را اضافی مصرف کنید چه می گوید؟ اگر تمام مشخصات یک نفر را در یک کارت درج کنید کار خیلی بهتری نخواهد بود؟ چرا باید بودجه ای که برای چاپ کارت دوم مصرف می شود، به یک پروسه ی انکشافی و با عمرانی اختصاص داده نمی شود که یک مشکل را از یک جای دیگر کشور حل کند و بهبود در وضعیت کشور سریعتر رونما گردد؟

آنچه که روشن است این است که هیچ طرح بدون بودجه و مصرف نمی تواند اجرایی شود. حکومت وحدت ملی دو سال است که از کمبود بودجه در رابطه به تذکره الکترونیکی حرف زده است و روند توزیع تذکره ها را به تعویق انداخته است، اما حاضر نشد که چند تا اصلاح کوچک در تذکره ها بیاورد تا قناعت تمام مردم افغانستان را فراهم کند. اما حالا حاضر است که دو برابر هزینه پرداخت کند و معلومات اضافی هرکس را در یک کارت جداگانه درج کند.

فرض کنید در یک کشور خارجی از یک شهروند افغانستان بر علاوه پاسپورت تذکره خواسته شود و یا اینکه ضرورت است که دو برابر هزینه پرداخت کند و معلومات اضافی هرکس را در یک کارت جداگانه درج کند.

تعمیق انداخته شد. هنوز ریاست جمهوری دربارہ طرح ریاست اجراییه ابراز نظر نکرده است. معلوم نیست آیا واقعا ریاست جمهوری با طرح ریاست اجراییه موافق است یا خیر. تمام آن چیزی که در دسترس است ادعای های ریاست اجراییه است که گفته است طرح با موافقت رئیس جمهور مواجه شده است.

اگر واقعا رئیس جمهور با طرح ریاست اجراییه موافقت کرده باشد، می شود گفت بخشی از مشکل تذکره الکترونیکی حل خواهد شد و راه ها برای توزیع تذکره های الکترونیکی به شهروندان کشور هموارتر خواهد گردید، اما اگر رئیس جمهور موافقت نکرده باشد و اختلافات درون حکومتی باعث شود که این طرح مورد تأیید قرار نگیرد، باید قبول کرد که حکومت وحدت ملی نمی تواند تذکره های الکترونیکی را در طول دوره کاری اش توزیع کند و در آن صورت سرنوشت بسیاری از پروسه های که بستگی به توزیع تذکره های الکترونیکی دارد، با ابهام مواجه خواهد بود.

اما چند مشکل دیگر نیز در این طرح وجود دارد. اولین مشکل، طرح، مشکل مالی آن است. افغانستان همواره از کمبود بودجه رنج برده است، یا حد اقل مقامات حکومتی همواره اینگونه بهانه آورده اند. دربارہ تذکره الکترونیکی نیز بودجه یکی از جدی ترین مشکلات این پروسه بوده است و ده ها تن از کارمندان اداره تذکره الکترونیکی بخاطر مشکل بودجه از کار برکنار شدند، حالا این اندازه بودجه از کجا شده است که قرار است دو برابر کارت و

جمله میلیت و قومیت در این کارت ذکر می گردد.

سخنگوی ریاست اجراییه گفته است که این طرح قانون ثبت احوال نفوس را تغییر نمی دهد و ۹ میلیون کارت که قبلا چاپ شده است از بین نمی رود و همچنان تمویل کنندگان این طرح را پذیرفته است. جاوید فیصل در مصاحبه اش با تلویزیون آسمنا گفته است که تنها بر سر مسئله ی زمان توزیع و یا اجرایی شدن این طرح هنوز موافقت وجود ندارد و برسر سایر مسائل توافق بین ریاست اجراییه و ریاست جمهور صورت گرفته است. گفته می شود در تذکره های اصلی مسئله ی قوم و مذهب ذکر نمی گردد و در کارت جداگانه که طرح ریاست اجراییه است، این موضوعات ذکر می گردد. توزیع تذکره های الکترونیکی در گذشته به دلیل اعتراض ها به ثبت معلومات شهروندان در این تذکره ها و همچنان ثبت نشدن کلمه افغان در تذکره الکترونیکی و بعضی از مشکلات تخنیکی، متوقف شده بود و چندین تن از کارمندان ریاست عمومی تذکره الکترونیکی از کار برکنار شده بودند و مدت ها بود که هیچ خبری دربارہ پروسه کاری تذکره الکترونیکی منتشر نمی شد و اکنون ریاست اجراییه یکبار دیگر این مسئله را بر سر زبانها آورده است.

توزیع تذکره الکترونیکی برای شهروندان کشور یکی از وعده های جدی رئیس جمهور غنی و رئیس اجراییه بود و یکی از اهداف اصلی حکومت وحدت ملی، اما اختلاف ها بر سر درج بعضی از اسم ها در این تذکره ها، پروسه ی کاری تذکره الکترونیکی را با مشکل مواجه ساخت و به

این روزها مسئله تذکره الکترونیکی دوباره سر زبان ها افتاده است. از قرار معلوم ریاست اجراییه برای حل معضل تذکره الکترونیکی طرحش را به ریاست جمهوری ارسال کرده است و طرح هم مورد پسند رئیس جمهور قرار گرفته است و رئیس جمهور موافقتش را اعلان کرده است.

هرچند که هنوز از جزئیات این طرح معلوماتی در دسترس نیست، ولی بر اساس مصاحبه یکی از سخنگویان ریاست اجراییه با تلویزیون آسمنا، قرار بر این شده است که به هر شهروند کشور دوتا کارت هویت داده شود. در کنار تذکره برای هر شهروند افغانستان یک کارت دیگر نیز داده می شود که تمام مشخصات فرد از

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.
هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد.
مقالات وارده بازگردانده نمی شود.
مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله یانگتر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا
مدیر مسوول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حفیظ الله زکی
کاریکاتوربست: خالق علی زاده

دو زبان: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۳۷-۱۳۶